

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiaalipsykologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Järvinen, Katriina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Kaataako oppi vanhemman ojaan? Terveen järjen ja tiedon dilemma lasten kasvatuksessa retorisen sosiaalipsykologian näkökulmasta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalipsykologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisensiaatintyö		Aika-Datum-Month and year 2004-06-24	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 100 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimukseni kohteena oli vanhempien näkemykset tiedon ja terveen järjen suhteesta lasten kasvatuksessa. Tarkastelin aihetta retorisen sosiaalipsykologian näkökulmasta. Lähtökohtana oli ajattelun dilemmaattinen luonne eli se, että puolustaessaan yhtä arvoaan ihminen joutuu usein puhumaan jotakin toista arvoaan vastaan. Minua kiinnosti se, kokivatko tutkimani vanhemmat ristiriitaa tiedon ja terveen järjen välillä ja miten mahdollista dilemmaa käsiteltiin argumentaatiossa.</p> <p>Teoreettisessa osassa tarkastelin terveen järjen käsitteeseen ja tieteen vastaiseen ajatteluun liittyviä keskusteluja. Loin myös katsauksen suomalaisen kasvatuksen historiaan. Liitin viimeaikaisen keskustelun lasten pahoinvoinnin ja vanhempien korkean koulutuksen yhteyksistä perinteeseen, jossa tieteellisen tiedon on nähty jollakin tavalla uhkaavan tervettä järkeä.</p> <p>Empiirisenä aineistonani oli 21 pääkaupunkiseudulla asuvan vanhemman haastattelut. Käytin haastatteluissa laadullisen asennetutkimuksen menetelmää. Vanhemmat kommentoivat seitsemää lauseväittämää, jotka oli muotoiltu käyttäen hyväksi tutkimuskirjallisuutta ja julkisessa keskustelussa esiintyneitä näkemyksiä. Analyysin kohteena oli haastateltavien tuottama argumentatiivinen puhe.</p> <p>Analyysissa kiinnitin huomion ennen kaikkea argumentointiprosessiin ja siihen miten väittämien herättämien ajatusten dilemmaattisuutta siinä käsiteltiin. Haastatellut kykenivät ottamaan huomioon millä tavalla heidän näkemyksensä voitaisiin kyseenalaistaa ja käyttivät moninaisia retorisia keinoja argumentoinnissaan. Tiedon ja terveen järjen välille muotoutui dilemma mutta retorisin keinoin päädyttiin enemmänkin kannattamaan asiantuntijatietoa lasten kasvatuksessa kuin vastustamaan sitä.</p> <p>Aineiston pohjalta syntyi myös kuva tervejärkisestä lasten kasvatuksesta 2000-luvulla. "Rakkautta ja rajoja" -kasvatukseksi nimeämäni linja voidaan tulkita kannanotoksi aiempien sukupolvien kasvatusnäkemysiin. Aineistosta nousut rakkauden ja lapsen kunnioittamisen korostaminen voidaan tulkita 1950-60 -luvulle asti vallinneen kuri- ja nöyryytyskulttuurin vasta-argumentiksi ja rajojen korostus 60-70 -luvun vapaan kasvatuksen vasta-argumentiksi. Tämän päivän vanhempien suurimmaksi ongelmaksi haastateltavani näkivät työn ja perheen yhteen sovittamisen hankaluuden.</p> <p>Tärkeimmät lähteeni olivat Michael Billigin teokset (retorinen sosiaalipsykologia ja laadullinen asennetutkimus) Kari Vesalan ja Teemu Rantasen teokset (laadullinen asennetutkimus), Benjamin Spockin "Tervettä järkeä lastenhoitoon" -teos (tiedon ja terveen järjen dilemma lasten kasvatuksessa) ja Janne Kivivuoren "Paha tieto" -teos (tieteenvastainen ajattelu).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords lapset - kasvatusterve järki ajattelu - tieteenvastaisuus retorinen sosiaalipsykologia laadullinen asennetutkimus asenteet - dilemmaattisuus			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			